

TALIJANSKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2025./2026.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2025./2026.
TALIJANSKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. VIŠA RAZINA ISPITA	7
1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	7
1.2. OBRAZOVNI ISHODI	7
1.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	7
1.2.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	8
1.2.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	8
1.3. STRUKTURA ISPITA	10
1.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	10
1.3.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	11
1.3.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	12
1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	13
1.4.1. TRAJANJE ISPITA	13
1.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	13
1.4.3. PRIBOR	14
1.5. OPIS BODOVANJA	15
1.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	15
1.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	15
1.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	16
1.6. PRIMJERI ZADATAKA	20
1.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	20
1.6.2. PRIMJERI KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	21
1.6.3. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	23
1.6.4. PRIMJER ZADATKA PISANOGA TEKSTA	24
1.7. PRIPREMA ZA ISPIT	28
1.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	28
1.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	30
1.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	31

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA	32
2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	32
2.2. OBRAZOVNI ISHODI	32
2.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	32
2.2.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	33
2.2.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	34
2.3. STRUKTURA ISPITA	35
2.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	35
2.3.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	36
2.3.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	37
2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	38
2.4.1. TRAJANJE ISPITA	38
2.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	38
2.4.3. PRIBOR	39
2.5. OPIS BODOVANJA	40
2.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	40
2.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	40
2.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	43
2.6. PRIMJERI ZADATAKA	44
2.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	44
2.6.2. PRIMJERI KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	45
2.6.3. PRIMJERI ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	47
2.6.4. PRIMJER ZADATKA PISANJA	49
2.7. PRIPREMA ZA ISPIT	51
2.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	51
2.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	53
2.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	53
3. DODATCI	55
3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU I VIŠU RAZINU ISPITA	55

Napomena:

Ispitni katalog i dio ispitnih materijala iz Talijanskoga jezika na hrvatskome jeziku pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.

UVOD

Ispitni katalog za državnu maturu iz Talijanskoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni ciljevi, područja ispitivanja, kriteriji te načini ispitivanja i bodovanja ispita na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2025./2026. Usklađen je s kurikulumom nastavnoga predmeta Talijanski jezik za osnovne škole i gimnazije¹ (u daljnjemu tekstu: predmetni kurikulum) te je, prije svega, namijenjen pristupnicima tijekom pripreme za državnu maturu.

Ispit državne mature iz Talijanskoga jezika može se polagati kao obvezatni ili izborni na objema razinama. Ispitom na osnovnoj razini ispituju se temeljna jezična znanja i sposobnosti, a ispitom na višoj razini ispituju se jezična znanja i sposobnosti koje su važna za daljnje školovanje u obrazovnim područjima u kojima je nužno posjedovanje više razine komunikacijske jezične kompetencije.

Ciljevi ispita

Prema predmetnome kurikulumu učenje i poučavanje talijanskoga jezika usmjereno je na razvoj sposobnosti učinkovite komunikacije u različitim situacijama svakodnevnoga života, kao i na stjecanje jezično-komunikacijske kompetencije u talijanskome jeziku uz pomoć koje će učenik zadovoljiti svoje temeljne potrebe i interese u društvenim interakcijama.

Ovladavanjem talijanskim jezikom učenici razvijaju i međukulturnu komunikacijsku kompetenciju koja, uz razumijevanje i uvažavanje drugih kultura te poštovanje kulturne raznolikosti, podrazumijeva i sagledavanje vlastite kulture, što pridonosi osobnomu i društvenomu razvoju učenika.

Poticanjem na aktiviranje osobnih potencijala te na samostalnu i kritičku upotrebu različitih izvora znanja i primjenu učinkovitih strategija učenja učeniku se pruža temelj za samostalno upravljanje vlastitim učenjem, a time i za učinkovito cjeloživotno učenje.²

Temeljni su ciljevi ispita državne mature iz Talijanskoga jezika provjeriti samostalnu i točnu upotrebu jezika u komunikacijskim situacijama. Polazeći od spoznaje da je jezik sredstvo komunikacije, ispitom se provjerava sposobnost razumijevanja, izražavanja i upotrebe jezika kao sustava.

Viša razina ispita iz Talijanskoga jezika usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (6. – 9. godine učenja).³

¹ NN, br. 7/19 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Talijanski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj [elektronički izvor]

² usp. predmetni kurikulum, poglavlje B. *Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja* [elektronički izvor]

³ Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da viša razina ispita odgovara razini B1 *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors, © Council of Europe, February 2018).

Osnovna razina ispita iz Talijanskoga jezika usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (1. – 4. godine učenja).⁴

Ako učenici strukovnih škola žele polagati višu razinu, trebaju proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se obvezatnom literaturom i sadržajima prema napomenama u dijelu *Dodatci*. Gimnazijski program razlikuje se u zahtjevnosti, tj. opsegu usvojenosti određenih jezičnih sadržaja (gramatičkih i leksičkih struktura). Treba također sustavno proširivati vokabular vezan za opće teme. Ogladni primjeri ispita za višu i osnovnu razinu pristupniku daju jasan uvid u razlike u sadržaju i obliku ispita na tim razinama.

Ispitni katalog podijeljen je u tri dijela. Prva dva dijela odnose se na razine i sadrže po sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome obrazovni ishodi⁵ odnosno ključna znanja i vještine koje pristupnik treba razviti i usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, primjeri zadataka, vrste tekstova, broj zadataka vezanih za polazne tekstove, način rješavanja i bodovanja zadataka i ispitnih cjelina, udio ispitnih cjelina u ispitu te kriteriji bodovanja pisanoga teksta.

Navedene su ljestvice za bodovanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju izloženo je na koji se način pristupnici mogu pripremiti za uspješno polaganje ispita.

Nakon pregleda razina slijedi treći dio *Dodatci*. U tome su dijelu navedeni jezični sadržaji za svaku razinu.

⁴ Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da osnovna razina ispita odgovara razini A2 *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors, © Council of Europe, February 2018).

⁵ U obrazovnim ishodima preuzetima iz predmetnoga kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

1. VIŠA RAZINA ISPITA

1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikulumu jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Talijanskoga jezika.⁶

Ispitom na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema predmetnome kurikulumu za nastavak učenja talijanskoga jezika (devet godina) u trima jezičnim vještinama, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

1.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu vještinu navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija* predmetnoga kurikulumu. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

Prema predmetnome kurikulumu složenost teksta ovisi o kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima složenosti i učenikovu poznavanju teme teksta. Kvantitativni pokazatelji složenosti odnose se na obilježja riječi i rečenica poput duljine, učestalosti i složenosti, a kvalitativni pokazatelji na vrstu teksta, složenost izloženih ideja, stil autora i način na koji je tekst strukturiran i predstavljen. Po složenosti se tekstovi dijele na vrlo jednostavne, jednostavne, srednje složene i složene.

1.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u određenoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti raspolaze li pristupnik potrebnim znanjima i vještinama na receptivnoj razini.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira duge i srednje složene pisane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa
- prepoznaje glavnu misao i analizira informacije u dugome i srednje složenome tekstu. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

⁶ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikulumu [elektronički izvor]

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

1.2.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ovom se ispitnom cjelinom ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira duge i srednje složene slušane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke.

1.2.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- piše srednje dug i srednje složen strukturirani tekst u sadašnjemu, prošlom i budućemu vremenu koristeći se prikladnim morfosintaktičkim strukturama o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa uz smjernice
- smisleno povezuje pojedine dijelove unutar teksta
- izražava mišljenje, osjećaje, želje, nade i potrebu
- objašnjava i obrazlaže svoje stavove, slaganje ili neslaganje o različitim temama
- primjenjuje neformalni i formalni stil pisanja tekstova na temelju predloška. (SŠ (2) TJ A.4.3.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima
- smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta
- upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture
- ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture.

1.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Ispitna cjelina Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od šest skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1500 riječi. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline Čitanje

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki, tematski povezani obavijesni ili pripovijedni tekstovi (npr. obavijesti, oglasi i sl.)	5
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki obavijesni ili pripovijedni tekstovi	5
3.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	srednje dug obavijesni tekst ili pripovijedni tekst	5
4.	utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	srednje dug obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst	5
5.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	kratak obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst (npr. izlaganje, pismo i sl.)	7
6.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	kratak obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst (npr. izlaganje, pismo i sl.)	8

1.3.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite slušane tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1400 riječi. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki tematski povezani obavijesni tekstovi (obavijesti, savjeti i sl.)	6
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki razgovorni tekstovi	7
3.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dug razgovorni tekst (npr. intervju)	6
4.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dug obavijesni ili pripovijedni tekst (npr. izlaganje)	6

1.3.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka pisanoga teksta. Pristupnik treba oblikovati pisani tekst od **150 do 180** riječi o zadanoj temi uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja).

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
• razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima • smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta • upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture • ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture	oblikovati srednje dug i srednje složen pisani tekst (od 150 do 180 riječi)	pisani tekst (prema sadržajnim odrednicama)	1

1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit na višoj razini traje ukupno **150 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* predviđeno je **65 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **30 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **55 minuta**.

Ispit nije moguće položiti ako se ne pristupi svim trima dijelovima ispita.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali.

Čitanje

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što među označenima može biti i točan odgovor.

Slušanje

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što među označenima može biti i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*:⁷

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 30 minuta uključujući i vrijeme za označavanje odgovora na listu za odgovore.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Pisanje

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj pisani tekst čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojemu dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

⁷ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

1.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na višoj razini moguće je ostvariti ukupno **80** bodova. Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine određeni udio (1/3) u ukupnome rezultatu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu prikazani su u tablici 4.

Tablica 4. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	35	1/3
Slušanje	25	1/3
Pisanje	20	1/3
UKUPNO	80	1

Prema navedenim udjelima 35 bodova ispitne cjeline *Čitanje* vrijedi kao 25 bodova ispitne cjeline *Slušanje* ili 20 bodova ispitne cjeline *Pisanje*. Bodovi se skaliraju ili ponderiraju, tj. pridaje im se različita težina, odnosno vrijednost u ukupnome zbroju bodova.

Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

(postignuti bodovi *Čitanje* / 35
 + postignuti bodovi *Slušanje* / 25
 + postignuti bodovi *Pisanje* / 20) * 80/3.

1.5.1. Bodovanje ispitne cjeline *Čitanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **35** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **25** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Pisanje*

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

Pisani tekst ocjenjuje se prema **ljestvici za bodovanje pisanoga teksta** koja uključuje četiri osnovna kriterija (v. tablicu 5.):

1. *Izvršenje zadatka*
2. *Koherencija i kohezija*
3. *Vokabular*
4. *Gramatika.*

Kriteriji i elementi za bodovanje pisanoga teksta izvedeni su i prilagođeni iz ilustrativnih ljestvica ZEROJ-a za vrednovanje izvještaja i sastavaka, razvijanja teme, dosljednosti i povezanosti, opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabularom te gramatičke ispravnosti.⁸

U tekstu koji slijedi objašnjeni su svi kriteriji.

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Je li tema dovoljno opsežno razrađena s obzirom na sve sadržajne odrednice ili s obzirom na samo neke od njih?
- U kojoj su mjeri glavne misli i njihova potpora (objašnjenja, primjeri) relevantni u tekstu?

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* odgovara na sljedeća pitanja:

- U kojoj mjeri ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?
- Jesu li misli logički povezane?
- Koliko dobro pristupnik upotrebljava kohezivna sredstva⁹ u svrhu povezivanja svojih misli?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odgovara na sljedeća pitanja:

- Kakav je raspon vokabulara? U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?

⁸ v. Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.), str. 63., 115., 116. i 117., 128. i 129.

⁹ Kohezivna sredstva gramatička su i semantička sredstva koja povezuju rečenice, tj. iskaze unutar teksta (npr. zamjenice, glagolska vremena, leksičke veze, ponavljanja rečeničnih struktura, komparacija, rečenični veznici, konektori itd.).

- Do koje mjere pogreške u upotrebi / morfološkom obliku / pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odgovara na sljedeća pitanja:

- Može li pristupnik upotrebljavati raspon morfosintaktičkih struktura ili se oslanja na upotrebu jednostavnih morfosintaktičkih struktura?
- Do koje mjere pogreške u upotrebi / morfološkom obliku / pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	• Svi su dijelovi zadane teme opsežno i relativno ujednačeno razrađeni. • Glavne su misli relevantne i njihova je potpora jasna i relevantna.	• Svi su elementi i dijelovi teksta jasno povezani u suvislu cjelinu. • Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava.	• Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	• Širok je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4	• Svi su dijelovi zadane teme razrađeni, ali jedan dio nedovoljno opširno. • Glavne su misli relevantne, ali nekima nedostaje dovoljna potpora.	• Dobra je povezanost elemenata i dijelova teksta u suvislu cjelinu. • Prikladna je upotreba kohezivnih sredstava.	• Dobar je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu i ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.	• Dobar je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku koje ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
3	• Opsežnije su razrađeni samo neki dijelovi zadane teme. • Glavne su misli relevantne, ali je njihova potpora djelomično relevantna ili sadrži puno ponavljanja.	• Slijed misli može se razlučiti unatoč mjestimičnim odstupanjima od logičkoga redoslijeda. • Ograničena je upotreba kohezivnih sredstava.	• Dostatan je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.	• Pristupnik se općenito oslanja na jednostavne i iste morfosintaktičke strukture uz povremeni pokušaj upotrebe složenih struktura. • Pogreške u upotrebi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
2	- Dva dijela zadane teme nisu razrađena ili su svi dijelovi zadane teme minimalno razrađeni. - Glavne su misli dostatno relevantne.	- Slijed misli slabo je razlučiv. - Dostatna je upotreba samo jednostavnih kohezivnih sredstava.	- Ograničen je raspon vokabulara ili se velikim dijelom ne odnosi na zadatak. - Pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti.	- Ograničen je raspon morfosintaktičkih struktura. - Pristupnik se često oslanja na jednostavne morfosintaktičke strukture. - Pogreške u upotrebi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti.
1	- Tekst sadrži minimalan osvrt na sve ili samo na pojedine dijelove zadane teme. - Misli najvećim dijelom nisu vezane za temu ili nema relevantne potpore.	- Slijed misli vrlo je slabo ili nikako razlučiv. - Vrlo je ograničena ili neprikladna upotreba kohezivnih sredstava.	- Vrlo je ograničen raspon vokabulara ili je upotreba vokabulara neprikladna. - Pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu onemogućuju razumijevanje većine teksta.	- Vrlo je ograničen raspon morfosintaktičkih struktura ili je upotreba morfosintaktičkih struktura neprikladna. - Pogreške u upotrebi/obliku onemogućuju razumijevanje većine teksta.
0	ILI - Pristupnik ne posjeduje jezičnu kompetenciju na razini potrebnoj za izvršenje zadatka, što je, između ostaloga, razvidno i iz duljine teksta (npr. tekst sadrži manje od 60 riječi koje se odnose na zadanu temu). - Sadržaj teksta uopće ne odgovara zadanoj temi.			

Tekst koji je dobio 0 (nula) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nepovezanosti sadržaja sa zadanom temom ne može dobiti bodove za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 0 (nula) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od 2 (dvaju) bodova za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 1 (jedan) bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog minimalnoga osvrta na sve ili samo na pojedine dijelove zadane teme, misli koje najvećim dijelom nisu vezane za temu ili tekst koji je često teško razumljiv ne može dobiti više od 1 (jednoga) boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 1 (jedan) bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od 3 (triju) bodova za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 2 (dva) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 4 (četiriju) bodova za ostale kriterije.

Objašnjenje

Pristupnici trebaju napisati tekst od **150** do **180** riječi.

Tekst smije imati i više od 180 riječi, ali za njih se ne dobiva dodatni broj bodova.

Tekst koji ima manje od 60 riječi o zadanoj temi dobit će 0 (nula) bodova i neće se ocjenjivati s obzirom na ostale kriterije.

Ako je tekst nedovoljne duljine, pristupniku će biti oduzeti bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

129 – 149 riječi: 1 bod

108 – 128 riječi: 2 boda

87 – 107 riječi: 3 boda

60 – 86 riječi: 4 boda.

Brojanje riječi u pisanome tekstu

Riječi se broje prema načelu kako ih broji računalo. Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

U broj riječi ne ubrajaju se ponavljanja i nabranja osobnih imena kao i nepotrebno ponavljane riječi i dijelovi rečenica, doslovno preuzeti dijelovi rečenica ili cijele rečenice iz upute zadatka ili iz drugih zadataka u ispitu.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

1.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka¹⁰ iz ispitnih cjelina *Čitanje* i *Pisanje*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja. Ispitna cjelina *Slušanje* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Esercizio 1

Domande 1–5

Leggi i testi. Abbina ogni testo (1–5) al suo titolo (A–G).

Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

- 1** È un'opera d'arte in acciaio, vetro e pietra progettata da uno dei più famosi architetti italiani. È forte ma leggera, moderna e in perfetta armonia con l'acqua che scorre sotto. È la quarta sul Canal Grande e la 435esima della città. Di notte splende come un arco di luce.
- 2** La più famosa protagonista della Mostra Internazionale di Architettura alla Biennale è giapponese. Ha vinto quello che è considerato il Nobel per l'architettura. È il riconoscimento più rinomato della mostra sulla Laguna. Il premio si assegna a un'opera che usa la massima semplicità per collegare il materiale e l'astratto.
- 3** Un famoso architetto ha trasformato uno dei più antichi magazzini del sale in una galleria d'arte unica al mondo. Questo spazio è dedicato ai pittori che considerano il movimento uno degli elementi più importanti dell'arte. Un meccanismo speciale muove i quadri attraverso un braccio meccanico e li porta davanti al pubblico.
- 4** La più antica mostra d'arte cinematografica del mondo, quella di Venezia, ha proposto nuovi premi per la sezione "Orizzonti". È nata per approfondire le nuove correnti del cinema mondiale. Per la prima volta al Festival infatti gli organizzatori hanno dato ampio spazio alle nuove forme espressive del cinema.
- 5** Peggy Guggenheim, denominata l'ultima dogaresa di Venezia, ogni estate apriva al pubblico, con gran successo, dal 1951 al 1979, la sua famosa collezione d'arte moderna. Una raccolta d'opere tra le più ricche e importanti per l'arte europea e americana della prima metà del ventesimo secolo.

- A** I quadri antichi
- B** Un ponte veneziano
- C** Un museo dinamico
- D** Una collezione d'arte
- E** Il cinema sperimentale
- F** Le opere d'arte classiche
- G** Il premio per l'architettura

¹⁰ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama *Provedeni ispiti* i *Ispitni katalozi za državnu maturu 2024./2025.*

TOČNI ODGOVORI: 1 B, 2 G, 3 C, 4 E, 5 D

ISPITIVANI ISHOD: odrediti osnovni smisao, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.2. Primjeri kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Esercizio 4

Domande 16–20

Leggi il testo e per ogni domanda (16–20) scegli l'opzione (A–F) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, c'è **un intruso**.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

L'arte dello zucchero artistico

La lavorazione dello zucchero artistico è considerata la più antica arte decorativa. È partita dallo staff di cuochi e pasticceri di Caterina de' Medici, (16) _____. In seguito i francesi hanno diffuso quest'arte in tutto il mondo.

La disciplina dello zucchero artistico ora ha il primo campione italiano, Davide Malizia che viene da una famiglia siciliana di ceramisti e pittori. Un giorno (17) _____ la sua passione artistica gli ha fatto scoprire l'esistenza di questa tecnica antica. Si è appassionato e ha cominciato a girare il mondo per perfezionarsi nel suo mestiere. Avendo questo dono di famiglia, per Davide lavorare lo zucchero è stato un gioco da ragazzi. Col tempo ha sviluppato questa tecnica per lavorare lo zucchero (18) _____ per dare forma a sculture delicate e complesse come un Marlon Brando nelle vesti del padrino.

Per anni quest'arte si considerava inutile (19) _____. Negli ultimi tempi questa disciplina affascina sempre più i giovani pasticceri grazie al vasto campo di applicazione; infatti, oltre al mercato delle cerimonie, domina il settore cinematografico. Le vetrate o i bicchieri che si rompono nei film sono quasi sempre di zucchero, lavorato in modo che sembri vetro. Il maestro Malizia ha fondato l'Accademia di pasticceria a Roma (20) _____ di pasticceria. Attualmente al mondo ci sono solo tre artisti di zucchero artistico che hanno una scuola.

A come il vetro soffiato di Murano

B mentre leggeva una rivista di dolci

C siccome si assegna una volta ogni dieci anni

D perché le sculture di zucchero non si mangiano

E dove insegna questa antica tecnica agli appassionati

F che a loro volta avevano appresa dai vetrai di Murano

TOČNI ODGOVORI: 16 F, 17 B, 18 A, 19 D, 20 E

ISPITIVANI ISHOD: utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 5

Domande 21–27

Leggi il testo e per ogni domanda (21–27) scegli l'opzione (A–I) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, ci sono **due intrusi**.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Bugie con le gambe corte

A volte, per smascherare un bugiardo serve molta furbizia, ma aiuta anche la scienza. Negli anni si sono svolti (21) _____ e messe a punto diverse tecniche per scoprire i professionisti delle menzogne.

Secondo uno studio, le bugie (22) _____ scoprire attraverso la “melodia” della nostra voce. Perciò, il tono che usiamo quando raccontiamo qualcosa ha un ruolo molto importante.

E, soprattutto, bisogna stare attenti (23) _____ si dice, ma in particolare a come si dice.

Secondo questi studi, infatti, sarebbero l'intensità, l'altezza e la velocità della nostra voce gli elementi che influenzano il modo (24) _____ il nostro interlocutore percepisce se diciamo la verità. Non importa in quale lingua parliamo, il cervello analizza automaticamente queste tre caratteristiche (25) _____ se stiamo mentendo, e decide quanto sia onesta la persona che ci sta parlando.

Se il nostro interlocutore mostra una dizione rapida, un tono (26) _____ alla fine della parola e una forte intensità al centro della parola, capiamo che la verità è indiscutibile. Al contrario, se il nostro interlocutore parla (27) _____ più lenta o usa un tono che rimane uniforme fino alla fine della frase, può insinuare qualche dubbio sull'autenticità delle sue parole. Le bugie hanno le gambe corte, assolutamente!

A in cui

B per capire

C molti studi

D in maniera

E si possono

F che scende

G si comunica

H a quello che

I da tutto quello

TOČNI ODGOVORI: 21 F, 22 E, 23 D, 24 A, 25 B, 26 I, 27 H

ISPITIVANI ISHOD: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 7 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.3. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Esercizio 2**Domanda 6**

Leggi i testi.

Per ogni domanda (**6–10**) scegli la risposta esatta (**A**, **B** oppure **C**).

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Questa è una nuova campagna a favore di un'alimentazione sana, destinata ai giovani delle scuole europee. All'insegna del motto "Mangia, bevi e muoviti", tre campagne di informazione itineranti gireranno sette paesi europei per dare la possibilità di partecipare ad attività e giochi educativi. Per otto settimane si svolgerà una caccia al tesoro interattiva, grazie alla quale si potranno vincere numerosi articoli sportivi.

Qual è uno degli obiettivi della campagna?

- A** Proporre ai giovani un nuovo gioco educativo interattivo.
- B** Incoraggiare i ragazzi a partecipare a competizioni sportive.
- C** Far riflettere la gioventù sulla loro alimentazione.

TOČAN ODGOVOR: C

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno jedan mogući bod)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.4. Primjer zadatka pisanoga teksta

Scrittura

Scrivi un testo sulla pubblicità.

Rispondi a tutte le domande (1–3).

Non firmare il testo con il tuo nome e cognome.

Usa **150–180** parole.

- 1** Che tipo di promozione o annunci pubblicitari conosci?
- 2** Secondo te, c'è poca o troppa pubblicità sui social e perché?
- 3** Ti piacerebbe lavorare nel campo della pubblicità o no e perché?

Primjeri pisanih tekstova

1

Oggi i messaggi pubblicitari sono dappertutto. Ci accompagnano in ogni momento della nostra vita: si trovano sulle pagine di riviste e giornali, alle fermate dell'autobus, allo stadio di calcio, sui vestiti e soprattutto su Internet. Sono particolarmente fastidiosi i spot pubblicitari alla TV, che interrompono il nostro programma preferito.

Negli ultimi anni pubblicità è molto diffusa sulle reti sociali. Penso che sia troppa e invadente. Quando cerco di aprire una pagina, davanti agli occhi mi saltano delle immagini che non mi piacciono sempre. Poi, molti annunci non mi interessano per niente, ma non posso bloccarli. D'altra parte, ci sono quelli che mi divertono e mi fanno ridere. Alcuni trovo anche utili.

Forse, in campo della pubblicità si può trovare lavoro abbastanza facilmente. Però, io non lo trovo interessante. Voglio studiare architettura. Questo è il mio sogno da quando ero piccolo. Ricordo che già all'età di quattro anni i miei giocattoli preferiti erano le case e i mobili. Dunque, lascerò il campo della pubblicità agli altri e io mi dedicherò all'arredamento, che, secondo me, è molto più creativo.

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje¹¹ ovomu bi pisanom tekstu bilo dodijeljeno ukupno 20 bodova.

Kriterij Izvršenje zadatka: 5 bodova

Svi su dijelovi zadane teme relativno ujednačeno razrađeni. Glavne su misli relevantne i njihova je potpora jasna i relevantna.

Duljina teksta: 177 riječi

Odgovori na sva tri pitanja su potpuni.

Pristupnik je na svako pitanje odgovorio dovoljno opširno.

Glavne su misli razrađene na prikladan način i podržane relevantnim objašnjenjima i primjerima.

¹¹ v. Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje pisanoga teksta

Kriterij *Koherencija i kohezija*: 5 bodova

Svi su elementi i dijelovi teksta jasno povezani u suvislu cjelinu.

Slijed je misli jasan i prati se bez poteškoća.

Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava.

Koriste se različita kohezivna sredstva koja omogućuju lako praćenje slijeda misli.

Npr. *spot pubblicitari alla TV; che interrompono; negli ultimi anni; poi; ma; d'altra parte; forse; però; dunque; che; secondo me...*

Kriterij *Vokabular*: 5 bodova

Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka.

Pristupnik se koristi raznolikim riječima i izrazima u okviru zadane teme.

Npr. *interrompono, diffusa, invadente, bloccarli, arredamento* itd.

Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.

Gotovo je uvijek točan izbor i upotreba riječi, skoro bez pravopisnih pogrešaka. Ako se pristupniku potkrala pogreška, ona nema nikakvoga utjecaja na lako razumijevanje teksta.

Npr. *piaciono, architettura*

Kriterij *Gramatika*: 5 bodova

Širok je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka.

U tekstu prevladavaju složene strukture.

Npr. *penso che sia troppa; mi fanno ridere; posso bloccarli; alcuni*

Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.

Gotovo da nema pogrešaka, a ako poneke pogreške postoje, nemaju nikakvoga utjecaja na lako razumijevanje teksta.

Npr. *i spot*

2

Oggi i messaggi pubblicitari sono dappertutto. Ci accompagnano in ogni momento della nostra vita: si trovano sulle pagine di riviste e giornali, alle fermate dell'autobus, allo stadio di calcio, sui vestiti e soprattutto su Internet. Sono particolarmente fastidiosi i spot pubblicitari alla TV, che interrompono il nostro programma preferito.

Negli ultimi anni pubblicità è molto diffusa sulle reti sociali. Penso che è troppa e invadente. Quando cerco di aprire una pagina, davanti agli occhi mi saltano delle immagini che non mi piacciono sempre. Poi, molti annunci non mi interessano per niente, ma non ne posso bloccare. D'altra parte, ci sono quelli che mi divertono e mi fanno ridere.

Forse, in campo dalla pubblicità si può trovare lavoro abbastanza facilmente. Però, io non lo trovo interessante. Voglio studiare architettura. Questo è il mio sogno da quando ero piccolo. Ricordo che già all'età di quattro anni i miei giocattoli preferiti erano le case e i mobili. Dunque, lascerò il campo della pubblicità agli altri e io mi dedicherò all'arredamento, che, secondo me, è molto più creativo.

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje¹² ovomu bi pisanom tekstu bilo dodijeljeno ukupno 18 bodova.

Kriterij Izvršenje zadatka: 5 bodova

Svi su dijelovi zadane teme relativno ujednačeno razrađeni. Glavne su misli relevantne i njihova je potpora jasna i relevantna.

Duljina teksta: 174 riječi

Odgovori na sva tri pitanja su potpuni.

Pristupnik je na svako pitanje odgovorio dovoljno opširno.

Glavne su misli razrađene na prikladan način i podržane relevantnim objašnjenjima ili primjerima.

Kriterij Koherencija i kohezija: 5 bodova

Svi su elementi i dijelovi teksta jasno povezani u suvislu cjelinu.

Slijed je misli jasan i prati se bez poteškoća.

Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava.

Koriste se različita kohezivna sredstva koja omogućuju lako praćenje slijeda misli.

Npr. *spot pubblicitari alla TV; che interrompono; negli ultimi anni; poi; ma; d'altra parte; forse; però; dunque; che; secondo me...*

¹² v. Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje pisanoga teksta

Kriterij Vokabular: 4 boda

Dobar je raspon vokabulara za izvršenje zadatka.

Pristupnik se koristi uglavnom raznolikim riječima i izrazima u okviru zadane teme, ali ne i rasponom vokabulara koji bi se mogao nazvati širokim.

Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku koje ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.

Tekst sadrži malobrojne pogreške koje povremeno otežavaju čitanje, ali se poruka ipak može razumjeti bez većeg napora.

Npr. *dapertutto, compagno, soprattutto, interrompono, piaciono, architettura, sonno...*

Kriterij Gramatika: 4 boda

Dobar je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka.

Pristupnik se podjednako koristi i složenim i jednostavnim strukturama.

Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku koje ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.

Tekst sadrži malobrojne pogreške koje povremeno otežavaju čitanje, ali se poruka ipak može razumjeti bez većeg napora.

Npr. *i spot; penso che è; non ne posso bloccare; in campo dalla pubblicità; eravan*

1.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Talijanskoga jezika na višoj razini, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju talijanskoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. Naglasak u svakome slučaju stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u talijanskome jeziku da bi položio ispit na višoj razini.

Literatura za pripremu ispita iz Talijanskoga jezika na višoj razini jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (www.mzom.gov.hr).

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

1.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Stoga se preporučuje uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufixi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora potrebno je pristupnicima skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja, a zatim da pročitaju tekst i u njemu pronađu argumente za izbor točnoga odgovora. Vrlo je bitno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pozorno čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadatcima povezivanja treba pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u ovim je zadatcima nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđen odgovor i točan odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje kombiniranih zadataka potrebno je prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na jezični sadržaj ispred i iza praznine. Nakon toga među ponuđenim odgovorima treba odabrati jezični sadržaj koji po svojem značenju i gramatičkim obilježjima odgovara kontekstu.

Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnicima treba skrenuti pozornost na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Čitanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pažljivo čitanje uputa za svaki zadatak
- pažljivo čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajućih strategija za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koji nisu riješeni tijekom prvoga čitanja
- pažljivo označavanje odgovora na listu za odgovore.

1.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita su:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvještavanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvještavanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Bitno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Zbog toga bi bilo dobro pristupnike upozoriti da se ne trebaju uznemiravati ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Trebaju nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i povezati je s onim što misle da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer upute sadrže bitne informacije o temi koju će slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku. Postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Bitno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Slušanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i pitanja svakoga zadatka prije slušanja
- rješavanje zadataka tijekom prvoga slušanja te nadopunjavanje rješenja tijekom drugoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

1.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Pristupnici, prije svega, trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih tekstnih vrsta. Iznimno je važno nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da si pristupnici međusobno daju povratnu informaciju, što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*. Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje različitih tekstnih vrsta, npr. pisama, izvješća, blogova i sl.

Od pristupnika se očekuje poznavanje različitih tekstnih vrsta.

Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnike treba uputiti na važnost čitkoga i urednoga rukopisa te ih također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje gotovih pisanih tekstova. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Pisanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni svi kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Talijanskoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Talijanskoga jezika.¹³

Ispitom na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema predmetnome kurikulumu za četverogodišnje početno učenje talijanskoga jezika u trima jezičnim vještinama, tj. potpodručjima: čitanju, pisanju i slušanju. Sukladno tomu ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

2.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu vještinu navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija predmetnoga kurikuluma*. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

Prema predmetnome kurikulumu složenost teksta ovisi o kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima složenosti i učenikovu poznavanju teme teksta. Kvantitativni pokazatelji složenosti odnose se na obilježja riječi i rečenica poput duljine, učestalosti i složenosti, a kvalitativni pokazatelji na vrstu teksta, složenost izloženih ideja, stil autora i način na koji je tekst strukturiran i predstavljen. Tekstovi se prema složenosti dijele na vrlo jednostavne, jednostavne, srednje složene i složene.

2.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u određenoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti raspolaze li pristupnik potrebnim znanjima i vještinama na receptivnoj razini.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira srednje duge i srednje složene pisane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa
- prepoznaje glavnu misao i izdvaja informacije u srednje dugome i srednje složenome tekstu te ih primjenjuje u novonastaloj situaciji

¹³ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikuluma [elektronički izvor]

- prepoznaje kronološki slijed događaja (prilagođeni i autentični materijali). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitnoga značenja
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

2.2.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Cilj je ove ispitne cjeline provjeriti pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- piše kratak i srednje složen tekst u sadašnjemu, prošlom i budućemu vremenu koristeći se prikladnim morfosintaktičkim strukturama o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa na temelju predloška
- opisuje događaje i navike iz osobnoga iskustva u prošlome vremenu
- iznosi planove i želje za budućnost te ih ukratko objašnjava
- piše kratke i jednostavne upute. (SŠ (2) TJ A.4.3.)¹⁴

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- oblikovati smislenu i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima
- ispravno upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja.

¹⁴ Navedeni obrazovni ishodi približno odgovaraju sadržaju deskriptora u ljestvicama za dosljednu i povezanu pisanu produkciju te leksičku i gramatičku kompetenciju na razini A2 ZEROJ-a, str. 62. i 63., 115., 116. i 117. i 129.

2.2.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj se ispitnoj cjelini ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira srednje duge i srednje složene slušane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa
- prepoznaje glavnu misao i izdvaja informacije u srednje dugome i srednje složenome tekstu te ih primjenjuje u novonastaloj situaciji
- prepoznaje kronološki slijed događaja (prilagođeni i autentični materijali). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije.

2.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od šest skupina zadataka vezanih za različite polazne tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1000 riječi. Struktura ispitne cjeline *Čitanje* prikazana je u tablici 6. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano za taj tekst.

Tablica 6. Struktura ispitne cjeline *Čitanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki tematski povezani tekstovi (obavijesti, savjeti i sl.)	5
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki obavijesni tekstovi	5
3.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratak obavijesni ili pripovijedni tekst	5
4.	utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	kratak obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst	5
5.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	kratak obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst (izlaganje, pismo i sl.)	5
6.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	kratak obavijesni, pripovijedni ili opisni tekst (izlaganje, pismo i sl.)	5

2.3.2. Ispitna cjelina Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka kratkoga pisanog teksta.

Pristupnik treba oblikovati kratak pisani tekst (npr. osobno pismo, elektroničku poštu i slično) duljine od **60** do **80** riječi:

- uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja) i/ili
- uz pomoć verbalnoga predloška (npr. poruke, pisma, oglasa i sl.).

Sadržajne odrednice za pisanje (natuknice ili pitanja) odnose se na dijelove teme o kojoj pristupnik treba pisati, a verbalni predložak poticaj je za razmišljanje i/ili je jezična pomoć pri razradi teme.

U uputi za pisanje preciziraju se komunikacijska situacija, tekstna vrsta, tema, potencijalni čitatelj i odnos autora teksta i čitatelja. Zadatak je u skladu s temama¹⁵.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 7.

Tablica 7. Struktura ispitne cjeline Pisanje

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
• oblikovati smisleno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima • ispravno upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja	oblikovati kratak i jednostavan pisani tekst (od 60 do 80 riječi)	kratak pisani tekst (prema sadržajnim odrednicama)	1

2.3.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite slušane tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 900 riječi. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 8. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 8. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki tematski povezani obavijesni tekstovi	5
2.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki razgovorni tekstovi	5
3.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratak razgovorni tekst (npr. razgovor, intervju i sl.)	5
4.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dugi obavijesni ili pripovijedni tekst (npr. izlaganje)	5

2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit na osnovnoj razini traje ukupno **100 minuta**.

Ispitne cjeline *Čitanje* i *Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*, a za njihovo rješavanje predviđeno je **75 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **25 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Ispit nije moguće položiti ako se ne pristupi obama dijelovima ispita.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali.

Čitanje i Pisanje

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što među označenima može biti i točan odgovor.

U zadatku kratkoga pisanog teksta pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj pisani tekst čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Slušanje

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što među označenima može biti i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*¹⁶:

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 25 minuta uključujući vrijeme za prijepis odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta pristupnik čita upute za rješavanje zadatka i pitanja u zadatku.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da ih prepiše na list za odgovore.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojemu dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita na osnovnoj razini dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

¹⁶ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

2.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na osnovnoj razini moguće je ostvariti ukupno **65** bodova. Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine određeni udio u ukupnome rezultatu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitnu navedeni su u tablici 9.

Tablica 9. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitnu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	30	40 %
Pisanje	15	30 %
Slušanje	20	30 %
UKUPNO	65	100 %

Bodovi se skaliraju ili ponderiraju, tj. pridaje im se različita težina, odnosno vrijednost u ukupnome zbroju bodova). Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

$$\begin{aligned} & [(0.4 * \text{postignuti bodovi } \textit{Čitanje} / 30) \\ & + (0.3 * \text{postignuti bodovi } \textit{Pisanje} / 15) \\ & + (0.3 * \text{postignuti bodovi } \textit{Slušanje} / 20)] * 65. \end{aligned}$$

2.5.1. Bodovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **30** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitnu: 40 %

2.5.2. Bodovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **15** bodova.

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitnu: 30 %

Kratki pisani tekst ocjenjuje se prema ljestvici za bodovanje koja uključuje dva osnovna kriterija:

1. *Izvršenje zadatka*
2. *Jezik.*

Kriterij *Izvršenje zadatka* odgovara na pitanje je li pristupnik napisao tekst prema uputama za pisanje, a kriterij *Jezik* odgovara na pitanje s kojom se lakoćom može razumjeti što je pristupnik napisao.

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za bodovanje kratkoga pisanog teksta prikazana je u tablici 10.

Tablica 10. Ljestvica za bodovanje kratkoga pisanog teksta

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK ¹⁷
5	Postoji odgovor na sve tri sadržajne odrednice.	10	Tekst je potpuno razumljiv. Širok je raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz moguće manje istovrsne pogreške.
		9	Tekst je potpuno razumljiv. Vrlo je dobar raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz poneke manje istovrsne pogreške.
4	Nejasno je postoji li odgovor na tri ili dvije sadržajne odrednice.	8	Tekst je lako razumljiv. Dobar je raspon vokabulara i struktura. Prikladna je upotreba vokabulara i struktura uz učestale manje istovrsne pogreške.
		7	Tekst je lako razumljiv. Dobar je raspon vokabulara i struktura. Prikladna je upotreba vokabulara i struktura uz veliki broj manjih istovrsnih pogrešaka.
3	Postoji odgovor na dvije sadržajne odrednice.	6	Tekst je razumljiv. Dostatan je raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz poneke manje raznovrsne pogreške.
		5	Tekst je razumljiv. Dostatan je raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz učestale manje raznovrsne pogreške.
2	Nejasno je postoji li odgovor na dvije sadržajne odrednice ili na jednu sadržajnu odrednicu.	4	Tekst je mjestimično teže razumljiv. Ograničen je raspon vokabulara i struktura. Djelomično je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz veliki broj manjih raznovrsnih pogrešaka.
		3	Tekst je mjestimično teže razumljiv. Ograničen je raspon vokabulara i struktura. Djelomično je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne i poneke veće pogreške.
1	Postoji odgovor na jednu sadržajnu odrednicu.	2	Tekst je većim dijelom teško razumljiv. Vrlo je ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne i učestale veće pogreške.
		1	Tekst je u cjelini teško razumljiv. Vrlo je ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne pogreške i veliki broj većih pogrešaka.

¹⁷ Pogreške iz ljestvice za bodovanje odnose se na pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu. Upotreba vokabulara i struktura podrazumijeva upotrebu u kontekstu.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK
0	Postoji djelomičan odgovor na jednu sadržajnu odrednicu. ILI Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednome svojem dijelu na zadanu temu ili je tekst nerazumljiv. ILI Tekst sadrži manje od 30 riječi koje se odnose na zadanu temu. ILI Pristupnik je prepisao tekst ili dijelove teksta iz ispitne cjeline Čitanje.		

Tekst koji je dobio 4 (četiri) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 8 (osam) bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 3 (tri) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 6 (šest) bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 2 (dva) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 4 (četiriju) bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 1 (jedan) bod za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 2 (dvaju) bodova za kriterij *Jezik*.

Tekstu kojemu nedostaju svi elementi tekstne vrste, npr. za pismo – mjesto i datum, oslovljavanje, pozdrav i potpis oduzima se 1 (jedan) bod od kriterija *Izvršenje zadatka*.

Objašnjenje

Pristupnik treba napisati tekst od **60** do **80** riječi. Smije napisati i više od propisanoga broja riječi, ali za njih ne dobiva dodatni broj bodova.

Ako tekst ne sadrži broj riječi koji je propisan za osnovnu razinu, pristupniku će biti oduzeti bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

40 – 59 riječi: 1 bod

za manje od 40 riječi: 2 boda.

Ako pristupnik napiše manje od 30 riječi o zadanoj temi, dobit će 0 (nula) bodova.

Brojanje riječi

U broj riječi ubraja se uvodni pozdrav i završetak pisma, a ne ubrajaju se ponavljanja, nabranja, osobna imena, kao i nepotrebno ponavljane riječi i dijelovi rečenica, doslovno preuzeti dijelovi rečenica ili cijele rečenice iz upute zadatka ili iz drugih zadataka u ispitu.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

2.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30 %

2.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka¹⁸ iz ispitnih cjelina *Čitanje* i *Pisanje*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja.

Ispitna cjelina *Slušanje* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Esercizio 1

Domande 1–5

Leggi i testi.

Abbina ogni testo (1–5) al suo titolo (A–F). Fa' attenzione, c'è **un** intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (O → G)

0 Mia madre passa il proprio tempo libero sul nostro terrazzo a curare le piante e i fiori. Non è un'esperta, ma se la cava molto bene grazie alle pubblicazioni "fai-da-te".

- 1** Ho scelto da poco un regalo per la mia migliore amica che sabato prossimo festeggia il suo compleanno. Devo ancora comprare della carta per avvolgere il regalo e una bella cartolina d'auguri.
- 2** Ho una grande passione per gli stivali, ogni volta che ne vedo un paio che mi piace, non posso resistere e lo compro subito, senza badare al prezzo.
- 3** Vorrei cambiare il mio modo di truccarmi, perché non sono soddisfatta del mio aspetto. Le amiche mi dicono che la bellezza non passa per lo specchio, ma attraverso la percezione di sé.
- 4** Mi piace girare per i negozi di libri con le amiche. Mi piacciono i romanzi di fantascienza, compro sempre le ultime edizioni. Qualche volta compro anche i DVD.
- 5** Mia madre è una sarta e mi fa spesso dei vestiti meravigliosi. Mi diverto a girare per negozi e a scegliere belle cinture, borsette e orecchini da abbinare ai vestiti.

- A** Libreria
- B** Souvenir
- C** Cartoleria
- D** Calzature
- E** Accessori
- F** Cosmetici
- G** Giardinaggio

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 1 C, 2 D, 3 F, 4 A, 5 E

ISPITIVANI ISHOD: odrediti osnovni smisao, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

¹⁸ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama *Provedeni ispiti* i *Ispitni katalozi za državnu maturu 2024./2025.*

2.6.2. Primjeri kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Esercizio 4**Domande 16–20**

Leggi il testo e per ogni domanda (16–20) scegli l'opzione (A–F) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, c'è **un** intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (0 → G)

Mangiare all'italiana

La cucina è una parte importantissima della cultura italiana. È conosciuta nel mondo soprattutto per la pasta, la pizza e i gelati, (0) _____.

Agli italiani piace mangiare a casa propria (16) _____, ma spesso decidono anche di mangiare fuori. Ci sono tanti ristoranti, (17) _____. Le trattorie sono più semplici, hanno un'atmosfera familiare e prezzi più bassi. I giovani, (18) _____, scelgono le osterie. Infine, nelle pizzerie si possono mangiare tantissimi tipi di pizze.

Tradizionalmente la colazione italiana è semplice (19) _____ e qualcosa di dolce. Il pranzo tradizionale è un pasto ricco, (20) _____, a causa del lavoro, lo consumano in fretta fuori casa. La cena è un momento fondamentale, quando la famiglia si riunisce intorno al tavolo, raccontandosi gli avvenimenti più importanti.

A anche se molti italiani

B però l'ambiente ci piace

C o a casa di parenti e amici

D e consiste di una bevanda calda

E che vogliono mangiare e bere a buon prezzo

F dove è possibile scegliere tra molte varietà di piatti

G ma la varietà dei suoi cibi è molto più ricca

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 16 C, 17 F, 18 E, 19 D, 20 A

ISPITIVANI ISHOD: utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 5

Domande 21–25

Leggi il testo e per ogni domanda (21–25) scegli l'opzione (A–G) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Esempio: (0→H)

Cappuccino, un simbolo italiano

Se cerchiamo una bevanda simbolo dell'Italia, la famosa tazza di delicata e schiumosa bontà è fra le prime. Forse in competizione (0) _____ con l'espresso.

Anche se, tecnicamente, il cappuccino è nato in Austria, la bevanda ha (21) _____ italiane.

Nel 1683, quando Marco da Aviano, un frate dell'ordine dei cappuccini, arriva a Vienna, prima (22) _____ in una locanda per riposarsi dal viaggio e ordina un caffè. Quello che il proprietario gli porta non è la sua solita bevanda, ma un caffè (23) _____ forte. Per addolcirlo aggiunge del latte e vedendo che il colore della bevanda assomiglia a quello dell'abito del (24) _____ esclama "Kapuziner!", termine tedesco per frati cappuccini.

La versione moderna del cappuccino, (25) _____ che fa impazzire proprio tutto il mondo, ha origini piuttosto recenti. Infatti, il cappuccino moderno si prepara con caffè e latte montato a vapore e per creare questa versione servono strumenti adatti, inventati solo all'inizio del 1900.

A va

B frate

C molto

D quella

E quello

F origini

G andava

H solo

TOČNI ODGOVORI: 0 H, 21 F, 22 A, 23 C, 24 B, 25 D

ISPITIVANI ISHOD: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.3. Primjeri zadataka višestrukoga izbora

Esercizio 2

Domanda 6

Leggi i testi.

Per ogni domanda (6 –11) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Se siete appassionati di fumetti, in Italia c'è un sito dedicato a voi. Qui troverete molti argomenti interessanti in lingua italiana e in lingua inglese. Uno di questi è "La tecnica di creazione: come si fa un fumetto", che vi spiegherà come passare da una prima idea alla tavola finale.

Che cosa insegna il sito dei fumetti?

- A** Come creare un fumetto.
- B** Come tradurre un fumetto.
- C** Come interpretare un fumetto.

TOČAN ODGOVOR: A

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno jedan mogući bod)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 3

Domande 11–15

Leggi il testo.

Per ogni domanda (11–15) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Radio 1

Ogni lunedì, dopo le lezioni, grazie ai microfoni di Radio 1, gli studenti di diverse scuole cittadine potranno diventare giornalisti per un giorno. Si tratterà di un vero e proprio laboratorio di giornalismo radiofonico, che permetterà ai ragazzi di trasformarsi in corrispondenti se in città accade qualcosa d'importante da segnalare.

Il laboratorio è un'idea nata con il fine di allargare le conoscenze culturali e conoscere il punto di vista dei ragazzi, e soprattutto per rispondere alle loro esigenze. Il progetto coinvolge ogni settimana una classe, alternando ogni mese scuole superiori e medie, mentre le primarie per ora non vi partecipano, perché i ragazzi sono troppo piccoli. Ogni singola classe ha il compito di scegliere le notizie da trasmettere, e di realizzare interviste e servizi di attualità, cronaca, costume, sport e cultura. I ragazzi hanno anche la possibilità di confrontarsi e di intervistare personaggi noti della radio, della televisione e della carta stampata.

Le notizie nascono dai ragazzi. Spesso Radio 1 si sposta in classe o nell'Aula Magna, dove si trova lo studio di registrazione. Altre volte, gli studenti vanno nella sede della Radio e utilizzano così le sue strutture.

11 Che cosa fanno gli studenti il lunedì a Radio 1?

- A** Incontrano i corrispondenti locali.
- B** Segnalano notizie ai giornalisti.
- C** Provano a fare i giornalisti.

12 Qual è l'obiettivo più importante del laboratorio di giornalismo?

- A** Valutare la cultura dei ragazzi.
- B** Offrire risposte ai bisogni dei ragazzi.
- C** Sostenere il punto di vista dei ragazzi.

13 Quali scuole sono escluse dal laboratorio?

- A** Superiori.
- B** Primarie.
- C** Medie.

14 Che cosa deve fare ogni classe?

- A** Intervistare i ragazzi della loro scuola.
- B** Realizzare servizi giornalistici per la radio.
- C** Essere d'aiuto ai giornalisti nel loro lavoro.

15 Dove si fanno le registrazioni delle trasmissioni?

- A** Alla radio oppure a scuola.
- B** Sempre nei locali della scuola.
- C** Esclusivamente negli studi di Radio 1.

TOČNI ODGOVORI: 11 A, 12 C 13 A, 14 B, 15 A

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.4. Primjer zadatka pisanja

Scrivi un breve testo sulla festa per la fine della scuola.

Rispondi a tutte le domande (1-3).

Usa **60–80** parole.

Non firmare il testo con il tuo nome e cognome.

1 Dove si svolgerà la festa?

2 Chi saranno gli invitati?

3 Come vi dividerete i compiti, per esempio musica, spesa, ambiente?

Primjeri pisanih tekstova

1

La festa si svolgerà in spiaggia lontano dagli adulti e dai professori. Ci andremo in macchina, così porteremo tutto quello che ci serve per la festa.

Gli invitati saranno gli alunni della mia classe. Inviterò anche i miei cugini di un'altra scuola che suonano la chitarra.

I miei cugini si occuperanno della musica. Io e le mie amiche andremo al supermercato a comprare tutto per mangiare e bere. Ognuno dovrà portare un telo da spiaggia. Ci divertiremo un mondo.

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje¹⁹ ovaj bi tekst dobio ukupno 15 bodova.

Broj riječi: 79

Kriterij Izvršenje zadatka: 5 bodova

Postoji odgovor na sve tri sadržajne odrednice.

Kriterij Jezik: 10 bodova

Tekst je potpuno razumljiv. Širok je raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura.

2

La festa si svolgerà in spiaggia lontano dai adulti e dai professori. Ci andremo in macchina, così porteremo tutto quello il necesario che ci serve per la festa.

Gli invitati saranno gli alunni dalla mia classe. Inviterò anche i miei cugine di un'altra scuola che suonano la chitarra.

Tutto è preparato. Abbiamo tutti i tipi di musica. Ascoltiamo tutta la musica: il rock, la pop...

¹⁹ v. poglavlje Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje kratkoga pisanog teksta

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje²⁰ ovaj bi tekst dobio ukupno 9 bodova.

Broj riječi: 65

Kriterij *Izvršenje zadatka*: 3 boda

Postoji odgovor na dvije sadržajne odrednice.

Kriterij *Jezik*: 6 bodova

Tekst je razumljiv. Dostatan je raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz poneke manje raznovrsne pogreške.

²⁰ v. poglavlje *Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje kratkoga pisanog teksta*

2.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju talijanskoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. Naglasak u svakome slučaju stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u talijanskome jeziku da bi položio ispit na željenoj razini.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (www.mzom.gov.hr).

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

2.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Stoga se preporučuje uvijek baviti razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufixi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora potrebno je pristupnicima skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja, a zatim da pročitaju tekst i u njemu pronađu argumente za izbor točnoga odgovora. Vrlo je bitno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pozorno čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadatcima povezivanja potrebno je pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u ovim je zadatcima nužno obratiti pažnju na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđen odgovor i točan odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje kombiniranih zadataka potrebno je prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pažnju obratiti na jezični sadržaj ispred i iza praznine. Nakon toga je među ponuđenim odgovorima potrebno odabrati jezični sadržaj koji po svojem značenju i gramatičkim obilježjima odgovara kontekstu.

Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnicima treba skrenuti pažnju na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Čitanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pažljivo čitanje uputa za svaki zadatak
- pažljivo čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajućih strategija za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koji nisu riješeni tijekom prvoga čitanja
- pažljivo označavanje odgovora na listu za odgovore.

2.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Pristupnici, prije svega, trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih tekstnih vrsta. Iznimno je važno nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da si pristupnici međusobno daju povratnu informaciju, što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*. Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje različitih tekstnih vrsta, npr. čestitki, poruka, pozivnica, pisama, izvješća, blogova i sl.

Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnike treba uputiti na važnost čitkoga i urednoga rukopisa te ih također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje gotovih pisanih tekstova. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Pisanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni svi kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

2.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita su:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka kojim se provjerava razumijevanje teksta slušanjem.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvještavanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Bitno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Zbog toga bi bilo dobro pristupnike upozoriti da se ne trebaju uznemiravati ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Trebaju nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i povezati je s onim što misle da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer upute sadrže bitne informacije o temi koju će slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku. Postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Bitno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Slušanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i pitanja svakoga zadatka prije slušanja
- rješavanje zadataka tijekom prvoga slušanja te nadopunjavanje rješenja tijekom drugoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

3. DODATCI

3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU I VIŠU RAZINU ISPITA

Tematska područja

1. Osobni identitet

- opisivanje sebe i drugih (izgled i karakterne osobine)
- ukusi i sklonosti
- osjećaji i raspoloženja
- važni događaji u privatnome životu
- planiranje budućnosti

2. Svakodnevica

- članovi uže i šire obitelji, odnosi u obitelji
- važni događaji u obitelji i obiteljske proslave
- stanovanje (vrste stambenih prostora, namještaj...)
- svakodnevne aktivnosti
- odjevni predmeti i odnos prema modi
- tradicija i običaji

3. Društveni život

- sportske aktivnosti, zabava, igre, hobiji, glazba, izleti
- izlasci, sportske priredbe, koncerti i izložbe
- organizacija slobodnoga vremena
- uzori i idoli mladih

4. Zemlje, nacionalnosti i jezici

- vrste prijevoznih sredstava i organizacija putovanja
- vozni red i snalaženje na kolodvoru ili u zračnoj luci

- turistička ponuda i potražnja
- turistički katalozi, promidžbeni letci, plakati
- kulturna baština i znamenitosti
- simboli, znamenitosti, ličnosti i događaji
- važnost učenja stranih jezika i višejezičnost
- nacionalna gastronomija
- recepti, talijanski i hrvatski specijaliteti

5. Zdrav život

- njega tijela, higijenske navike i zdrav način života
- hrana i piće, obroci, vrste restorana
- zdrava prehrana, omiljena jela
- vrste trgovina i proizvodi
- briga za zdravlje
- bolesti i nezgode, liječenje i lijekovi

6. Znanost, umjetnost, tehnologija i mediji

- znanstvenici i znanstvena istraživanja
- povijesne i suvremene ličnosti
- umjetnici, pisci, pjesnici
- izdavačka djelatnost
- tradicionalni i novi mediji (tiskovine, radio, televizija, kinematografija, internet, društvene mreže...)
- uloga tehnologije u svakodnevnome životu
- ovisnost o tehnologiji

7. Okoliš

- zaštita okoliša
- inicijative za zaštitu okoliša
- odnos prema životinjama i biljkama
- ugrožene vrste, zaštita biljnih i životinjskih vrsta
- atmosferske prilike
- utjecaj klimatskih promjena na prirodu
- život na selu i u gradu

8. Gospodarstvo

- vrste zanimanja, oglasi za zaposlenje, uslužne djelatnosti
- oglasi i promidžbene poruke
- poduzetništvo
- popularna zanimanja
- odnos prema novcu i kupovanju
- tipični talijanski proizvodi i robne marke
- talijanski stilisti i talijanska moda u svijetu

9. Aktualne društvene i kulturološke teme

- prijateljstvo, odnosi među mladima, odnosi među mladima i odraslima
- zapošljavanje mladih
- ravnopravnost spolova, život u višekulturnoj zajednici
- javne službe i volontiranje
- europske i svjetske institucije za mlade
- mladi i aktivizam
- migracije

10. Obrazovanje i svijet rada

- školske aktivnosti i život u školi
- školski predmeti i izvannastavne aktivnosti
- školski sustav
- odabir studija
- razgovor za posao

Članovi

- articolo determinativo
- articolo indeterminativo
- articolo partitivo

Imenice

- sostantivi (forma maschile e femminile)
- singolare e plurale dei sostantivi (regolari e irregolari)

Zamjenice

- pronomi personali
- pronomi personali diretti e indiretti (nei tempi semplici e composti)
- pronome partitivo ne
- pronomi interrogativi
- pronomi dimostrativi
- pronomi relativi
- pronomi combinati (nei tempi semplici e composti)

Pridjevi

- aggettivi possessivi
- aggettivi interrogativi
- aggettivi indefiniti
- aggettivi qualificativi
- aggettivi di materia
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Brojevi

- numeri cardinali
- numeri ordinali

Glagoli

- verbi regolari e irregolari
- verbi ausiliari
- verbi modali
- verbi riflessivi
- verbi impersonali
- si passivante

Glagolska vremena

- presente
- passato prossimo
- imperfetto
- trapassato prossimo²¹
- passato remoto
- futuro semplice
- futuro composto

Glagolski načini

- condizionale semplice
- condizionale composto
- congiuntivo presente
- congiuntivo passato
- congiuntivo imperfetto²²
- imperativo diretto e indiretto
- gerundio, stare + gerundio

²¹ Od pristupnika se na višoj razini očekuje prepoznavanje ove gramatičke strukture te se ista NE vrednuje.

²² Od pristupnika se na višoj razini očekuje prepoznavanje ove gramatičke strukture te se ista NE vrednuje.

Prilozi

- avverbi di modo
- avverbi di tempo
- avverbi di frequenza
- posizione degli avverbi nei tempi composti
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Prijedlozi

- preposizioni semplici
- preposizioni articolate

Veznici i vezne riječi

- congiunzioni coordinative/coordinanti (e, o, ma, cioè, anche, perciò, né...né, ...)
- congiunzioni subordinative/subordinanti (dove, quando, mentre, perché, per quanto, più che, se, tranne, anche se, sebbene, ...)
- connettivi di argomentazione (secondo me, allora, dunque, poi, comunque, insomma, ...)

Rečenice

- frasi semplici (Il tempo è bello.) e complesse (I bambini giocano in giardino.)
- frasi composte (Mentre aspettava l'auto-bus, leggeva il giornale.)
- periodo ipotetico della realtà (Se piove, resto a casa. Se potro, lo farò.)

Gramatičke strukture za osnovnu razinu

Članovi

- articolo determinativo
- articolo indeterminativo
- articolo partitivo

Imenice

- sostantivi (forma maschile e femminile)
- singolare e plurale dei sostantivi (regolari e irregolari)

Zamjenice

- pronomi personali
- pronomi personali diretti e indiretti (nei tempi semplici e composti)
- pronome partitivo ne
- pronomi interrogativi
- pronomi dimostrativi
- pronomi relativi
- pronomi combinati (nei tempi semplici e composti)

Pridjevi

- aggettivi possessivi
- aggettivi interrogativi
- aggettivi indefiniti
- aggettivi qualificativi
- aggettivi di materia
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Brojevi

- numeri cardinali
- numeri ordinali

Glagoli

- verbi regolari e irregolari
- verbi ausiliari
- verbi modali
- verbi riflessivi
- verbi impersonali
- si passivante

Glagolska vremena

- presente
- passato prossimo
- imperfetto
- futuro semplice
- futuro composto²³

Glagolski načini

- condizionale semplice
- condizionale composto²⁴
- imperativo diretto e indiretto
- gerundio, stare+gerundio

²³ Od pristupnika se na osnovnoj razini očekuje prepoznavanje ove gramatičke strukture te se ista NE vrednuje.

²⁴ Od pristupnika se na osnovnoj razini očekuje prepoznavanje ove gramatičke strukture te se ista NE vrednuje.

Prilozi

- avverbi di modo
- avverbi di tempo
- avverbi di frequenza
- posizione degli avverbi nei tempi composti
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Prijedlozi

- preposizioni semplici
- preposizioni articolate

Veznici i vezne riječi

- congiunzioni coordinative/coordinanti (e, o, ma, cioè, anche, perciò, né...né, ...)
- congiunzioni subordinative/subordinanti (dove, quando, mentre, perché, se, tranne, anche se, ...)
- connettivi di argomentazione (secondo me, allora, dunque, poi, comunque, insomma, ...)

Rečenice

- frasi semplici (Il tempo è bello.) e complesse (I bambini giocano in giardino.)
- frasi composte (Mentre aspettava l'auto-bus, leggeva il giornale.)
- periodo ipotetico della realtà (Se piove, resto a casa. Se potro, lo farò.)

